

"Maatteessüf, büyüklerdeki meziyet, sebab-i tevâzu iken, vâsıta-i tahakküm oluyor; avamdaki zayıf bir damar, câlib-i şefkat iken, vesile-i esâret oluyor." İzah eder misiniz?

"Sual: Demek 'büyük' o değil ki, kılıncı keskin olsun, milleti kendine fedâ etsin; belki odur ki, akli keskin olsun, kalbi millet için fedâkâr olsun."

"Cevap: Hâ, şimdi bir ışık buldunuz. Elbette bir doğru şeyhin müridleri, yahut eski âdil beylerin mensuplarıyla, müstebit bir ağa hizmetkârlarının cihet-i irtibatta farklarını bulursunuz."

"Maatteessüf, büyüklerdeki meziyet, sebab-i tevâzu iken, vâsıta-i tahakküm oluyor; avamdaki zayıf bir damar, câlib-i şefkat iken, vesile-i esâret oluyor."(1)

Büyük ve faziletli insan olmanın ölçüsü, yüksek meziyetlerini insanları baskı altına almada kullanmak şeklinde değil, insanlara karşı mütevazi ve hizmetkâr olmakta kullanmaktır. Ama bu asırda bencillik çok ileri gittiği için, yüksek meziyet sahibi insanlar, mütevazi ve hadim olmak yerine insanları sömürmek ve baskı altına almayı seçiyorlar.

Yüksek meziyetli insanların, alt tabakadaki insanların zayıflıklarına karşı şefkat etmeleri gerektirirken, maalesef bu zayıflıklardan faydalanarak onları köleleştirmede, ezmek ve sömürmede bir fırsat olarak değerlendiriyorlar.

(1) bk. [Münazarat, Sualler ve Cevaplar](#)